L’ICAC aporta el seu gra de sorra en la celebració del 700 aniversari de l’arribada de la relíquia de santa Tecla

Jordi López ha donat a conèixer dues medalles emeses a Tarragona relacionades amb la patrona de la ciutat, fins ara inèdites.

Enguany s’acompleix el 700 aniversari de l’arribada de la relíquia del braç de santa Tecla a Tarragona. Al llarg del 2021 i 2022, l’Ajuntament de Tarragona ha preparat una celebració especial per a l’efemèride.

Malgrat que a primera vista sembli que els objectius d’estudi de l’ICAC estan allunyats de la santa patrona tarragonina, el cert és que fa alguns anys dos investigadors de l’ICAC, **Jordi López** i Diana Gorostidi (URV-ICAC), van publicar a la revista *Pyrenae* un article on s’estudiava a fons la làpida de la beata Thecla, un epígraf paleocristià excepcional que proporcionava el nom de la primera Tecla coneguda a la ciutat, una verge consagrada d’origen egipci que va viure en la segona meitat del segle IV i primers anys del V.

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

Làpida de Thecla. Imatge publicada a l'article de 2015 a la revista *Pyrenae*. Foto: Jordi López, ICAC.

Es tractava d'una inscripció antiga i, per tant, entrava de ple en el camp de l'epigrafia, una de les variades ciències que auxilien l'arqueologia. Com també ho és la medallística, una branca de la numismàtica. Enguany i coincidint amb aquesta celebració Jordi López ha donat a conèixer dues medalles emeses a Tarragona relacionades amb la patrona de la ciutat, fins ara inèdites, que són el tema central de sengles articles. Conservades en col·leccions particulars, només se'n coneix un exemplar de cadascuna, per tant són autèntiques rareses.

La primera d'aquestes medalles va ser encunyada probablement per celebrar la inauguració de la capella de Santa Tecla de la Catedral, l'any 1775. És ovalada, de llautó, i per les seves característiques iconogràfiques i tipològiques és del segle XVIII. En l'anvers figura la imatge de santa Tecla dempeus que sosté una tau amb la ma dreta i una palma amb l'esquerra. Al darrera, un lleó ajagut, amb la llegenda SANTA THECLA. En el revers, la relíquia del Sant Braç sostinguda per dos àngels afrontats sobre núvols i la llegenda SANT BRAS.

Aquest 2021 López ha donat a conèixer una medalla inèdita de santa Tecla, emesa probablement per commemorar la construcció de la seva nova capella a la Catedral de Tarragona (1760-1775), en la publicació **"Una medalla tarragonina inèdita"**, *Butlletí Arqueològic* V, vol. 43 (2021), en premsa.

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

Medalla de santa Tecla. Imatge publicada a l'article al Butlletí Arqueològic V (2021). Foto: Iñaki Matias, ICAC.

Aquesta medalla es va emetre per commemorar alguna efemèride relacionada amb el culte a la santa a Tarragona, i per la seva pròpia datació només hi ha dues celebracions importants que es van materialitzar en grans festes a la ciutat, els anys 1692 i 1775.

Per l'estil de la medalla sembla
que lliga millor
amb l'esdeveniment de
la inauguració de la capella de
Santa Tecla de la Catedral.

Les primeres s'organitzaren per celebrar l'atorgament, per part de la Santa Seu, del ritual propi de la santa per a l'església de Tarragona. L'altre fet destacable és la construcció de la

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

capella de santa Tecla, iniciada el 1760 i inaugurada l'any 1775 amb grans festes. Per l'estil de la medalla sembla que lliga millor amb l'esdeveniment més modern, és a dir, la inauguració de la capella.

La segona medalla estudiada és de plata, de forma octogonal. En l'anvers hi ha, al centre, una lira emmarcada amb dues branques de llorer i a sota dos tibles o dues tenores creuades i un tamborí, tot envoltat per la llegenda FESTIVIDAD DE STA TECLA – 1881. En el revers únicament la llegenda A LA COPLA DE CASTELLON DE AMPURIAS – TARRAGONA. Ambdues cares són planes i tant la imatge com les lletres han estat gravades a burí.

López ha donat a conèixer, també aquest 2021, la medalla octogonal de l'Ajuntament de Tarragona en l'article "La medalla de l'Ajuntament de Tarragona a la Cobla de Castelló d'Empúries (Festes de Santa Tecla, 1881)", *Acta Numismàtica*, 51 (2021), p. 203-206.

De la informació que es desprèn de la pròpia medalla, **fou** una ofrena que va fer la ciutat de Tarragona a la cobla de Castelló d'Empúries amb motiu de les festes patronals de Santa Tecla de l'any 1881, un fet que lliga amb la introducció de la sardana a la ciutat en el darrer terç del segle XIX. La premsa de l'època es fa ressò d'aquest homenatge, que consistí en una delegació de tarragonins que es traslladà a la població empordanesa, on fou rebuda amb una gran festa. S'obsequià cadascun dels dotze músics amb una medalla.

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

Anvers i revers de la medalla commemorativa de l'Ajuntament de Tarragona. Foto: ICAC.

Cal suposar, doncs, que es van elaborar aproximadament una dotzena de medalles com aquesta. Amb un nombre tan baix, s'entén també que fossin gravades a mà, una a una, perquè sense dubte sortia més a compte que la realització d'encunys i el consegüent procediment d'estampació o fosa. També es comprèn que aquestes medalles, d'una raresa extraordinària, hagin quedat desconegudes fins avui.

Publicacions de referència:

"Una medalla tarragonina inèdita", Jordi López Vilar, *Butlletí Arqueològic* V, vol. 43, (2021), en premsa.

"La medalla de l'Ajuntament de Tarragona a la Cobla de Castelló d'Empúries (Festes de Santa Tecla, 1881)", *Acta Numismàtica* 51 (2021), p. 203-206.

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

"Noves consideracions sobre la inscripció tarraconense de la beata Thecla (segle V)", Jordi López Vilar i Diana Gorostidi Pi, *Pyrenae* 46(1.6), 2015.

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)